

ವಿಶೇಷ ಲೇಖನ: “ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೇ ಸೇವೆ” ಸಪ್ತಾಹ ಬಾಪೂ ಅವರ ನಿರ್ಮಲ ಭಾರತ ಕನಸಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ

Posted On: 26 SEP 2017 2:58PM by PIB Bengaluru

**ವಿಶೇಷ ಲೇಖನ: “ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೇ ಸೇವೆ” ಸಪ್ತಾಹ
ಬಾಪೂ ಅವರ ನಿರ್ಮಲ ಭಾರತ ಕನಸಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ**

-ವಿಶಾಖ್ ಖನ್ನಾ

ಭಾರತ ಇದೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಎರಡರಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆ ಆಚರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯ ಮೊದಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ ನೈರ್ಮಲ್ಯೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ “ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ” A ಮೂರನೇ ವರ್ಷವನ್ನೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ 2019ರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಅವರ 150ನೇ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಬಯಲು ಶೌಚಮುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೊದಿ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, 2019ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿ ತನ್ನ ಬಯಲು ಶೌಚ ಮುಕ್ತ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, 2014ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದಡಿ 4 ಕೋಟಿ 90 ಲಕ್ಷ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ, 2 ಲಕ್ಷ 44 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಬರ್ಹಿಡೆ ಮುಕ್ತಗ್ರಾಮಗಳು, 203 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಬರ್ಹಿಡೆ ಮುಕ್ತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 24, 2017ರಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಬೋಡಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶ. ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 2012ರಲ್ಲಿ ಶೇ.38ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 2017ರಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಶೇ.68ರಷ್ಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿರುವುದು ಆಕ್ಷರ್ಯಕರವೇನಲ್ಲ. ಅದರೂ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಿವೆ.

ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರ “ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಹೀ ಸೇವಾ” (ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೇ ಸೇವೆ) ಎಂಬ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2ರ ಗಾಂಧೀ ಜಯಂತಿವರೆಗೆ ನಡೆಯಲಿದೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಬೋಡಿಸಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ.

ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿಯೊಬ್ಬರು ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದು, ದೆಹಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಕಸ ಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, 2014 ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಸತ್ಯ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮೊದಲ ಅವರ ಕಸ ಗುಡಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ. ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆಯೇ ದೇಶವನ್ನು ನೈರ್ಮಲ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಕನಸನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜೀ ಅವರ ಕನಸಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನೀಡಿದ ಸ್ವಚ್ಛ ಕರೆಗೆ ದೇಶದ ಜನತೆ ಅ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಯೋಜನೆಗೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು “ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ” ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಜೀ ಅವರ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜೀ ಅವರು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಷ್ಟಂಶತಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಲಾಡಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕಡೆಗಣನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿಬಿಟ್ಟವು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ಸರ್ಕಾರಗಳು, ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊ ನಂತರವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ.

ಅಕುಚಿತ್ತ ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣಗಳೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ‘ವಾಟರ್ಯುಡ್’ ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆ 2014ರ ತನ್ನ ಒಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥೆಯ ನೈಜ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿತ್ತು. ಭಾರತದ 1.2 ಬಿಲಿಯನ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದನೇ ಮೂರರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆ ಅನುಸರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು, ಐದು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ 1,86,06.4ರಷ್ಟು ಜಿಡಿಪಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸವಾಲನ್ನು ಯುದ್ಧೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿನಿಲ್ಲಲು ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪಣತೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಗತೊಡಗಿವೆ.

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅವರು, ನಮ್ಮ ಕುಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸರಾಸರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ 6,500 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಭವಿಷ್ಟಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳ ನಿಧಿ (ಯುನಿಸೆಫ್), ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಯೋಜನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯಾಮಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕೈಗೊಂಡಿತ್ತು. ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ 4.30 ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿಗಾಗಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಅವರನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕಿದೆ. ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಿದೆ

ಲೇಖಕರು ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತ ಮತ್ತು ಅಂಶಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ 29 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆ, ಸುದ್ದಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಟಿ.ವಿ ಚಾನೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮಾನ ಕನ್ಸೂನಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಲೇಖಕರದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

(Release ID: 1504053) Visitor Counter : 4

Read this release in: English

